

ט' בתמוז, התשע"ז
03 יולי 2017
מס': 5/17

הנדון: שיתוף פעולה בין ארגון מגן דוד אדום לבין ארגון איחוד הצלה בהפעלת מערך כוננים

1. רקע:

ארגון "מגן דוד אדום" שהינו ארגון ההצלה הלאומי הפועל מכוח חוק מגן דוד אדום, תשי"ב-1950 מפעיל במסגרת תפקידיו הלאומיים השונים מערך ומוקד כוננים לאומי (בהתאם לחוזר מנכ"ל 1/14). מערך כוננים זה מורכב ממתנדבים בעלי הכשרה רפואית שונה (החל מחובשי רפואת חירום, דרך חובשים בכירים ועד לפרמדיקים ורופאים). כוננים אלה פרוסים בכל רחבי הארץ ולהם חשיבות לאומית במערך העזרה הראשונה במדינת ישראל, בעיקר כי לרוב הם גורמי המקצוע הראשונים הפוגשים את החולה האקוטי / נפגע הטראומה ומעניקים לו טיפול ראשוני מציל חיים עד להגעת רכב הצלה וכוחות עזרה ראשונה נוספים. למהירות ההגעה של הכונן, לטיפול הניתן על ידו, לידיעותיו והכשרתו קיימת חשיבות עליונה, העשויה לקבוע, לא אחת, את סיכויי הצלתו והחלמתו של החולה/הנפגע.

ארגון "איחוד הצלה" הוקם בשנת 2006 כארגון המושתת על כוננים מתנדבים ומטרתו מתן מענה רפואי ראשוני ומקצועי על מנת להציל חיים. בארגון פועלים מספר רב של מתנדבים ובכלל זה, חובשים, פרמדיקים ורופאים הפרוסים בכל רחבי הארץ. בנוסף עומד לרשות הארגון צי אופנועי עזרה ראשונה הפרוסים בכל רחבי הארץ באופן המאפשר לכונן רפואת החירום הגעה מהירה ויעילה לזירת האירוע. בהתאם לאמור לעיל, ברורה חשיבות שיתוף הפעולה של ארגון "איחוד הצלה" והכללתו במערך הכוננים הלאומי המופעל ע"י ארגון מד"א.

2. מטרה :

הסדרת נהלי העבודה ושיתוף הפעולה בין ארגון מד"א לבין ארגון "איחוד הצלה" על מנת להגדיל את היקף הכוונים במדינת ישראל ואת הפעלתם בצורה יעילה ומקצועית במטרה להציל חיים.

3. אבני דרך :

חוזר זה קובע נוהל עבודה משותף בין מגן דוד אדום ואיחוד הצלה ואינו מבטל את הוראות חוזר מנכ"ל 1/14 - "הסדרת המענה הראשוני להגשת עזרה ראשונה ע"י כונני רפואת חירום" (להלן: "חוזר מסגרת הפעלת כוונים" או "חוזר המסגרת") למעט השינויים המחויבים ואינו משנה או מפרט את נהלי העבודה של ארגון מגן דוד בהפעלת מערך ומוקד הכוונים הלאומיים.

יחד עם זאת, יובהר ויודגש כי הכלל המנחה את שיטת העובדה בין הארגונים בכלל ואת כונן המוקד בפרט, הוא הצלת חייו של המטופל ומתן מענה מיטבי ומהיר בהתאם לנסיבות האירוע. בהתאם לכלל זה, הזנקת הכוונים, תיקבע אך ורק משיקולים מקצועיים של זמן, מרחק והכשרה, ללא קשר להשתייכותם הארגונית.

4. הגדרה :

"כונן משולב מורשה" – כונן מתנדב מארגון "איחוד הצלה" אשר נכלל ברשימת כוונים מאושרת, בהתאם לדרישות חוזר המסגרת ופרטיו הועברו לארגון "מגן דוד אדום".

יתר ההגדרות – בהתאם למופיע בחוזר המסגרת.

5. גיבוש רשימת כוונים משולבים מורשים :

רשימת כוונים משולבים מורשים תגובש בתאום בין מד"א לאיחוד הצלה בשיתוף משרד הבריאות, וזאת בהתאם למפורט להלן :

5.1 ארגון איחוד הצלה יעביר למשרד הבריאות רשימת כוונים מאושרים לאחר

שוודא כי הכונן עונה על כלל התנאים האמורים בחוזר המסגרת להפעלת כונני רפואת חירום.

5.2 הרשימה תעשה באמצעות הטופס המופיע בנספח ג' לחוזר המסגרת,

ותכלול את הפרטים הבאים : שם מלא, מספר זהות, הכשרה רפואית, מספר טלפון וכל אמצעי תקשורת אחרת.

- 5.3. משרד הבריאות יעביר למד"א את כל הפרטים הרלוונטיים לצורך חיבורו של הכונן לאפליקציה המותאמת, באופן שיאפשר לו לקיים קשר עם מוקד הכוננים הלאומי לצורך הזנתו.
- 5.4. איחוד הצלה יעביר למשרד הבריאות פירוט של הציוד המצוי ברשות הכונן לרבות התייחסות להימצאותו של דפיברילטור ו/או אופנוע חירום מידע זה יועבר ממשרד הבריאות למד"א.
- 5.5. ארגון איחוד ההצלה יעדכן רשימות אלה מעת לעת ובהתאם לנדרש.
- 5.6. במידה ותתעורר מחלוקת באשר להכללת כונן מסוים ברשימת הכוננים הלאומית, משרד הבריאות יהיה הגורם המכריע והפוסק והחלטת המשרד תחייב את כל הנוגעים בדבר.
- 5.7. כל ארגון אחראי על קליטה סדורה של עובדיו ומתנדביו בהתאם להוראות כל דין ולהוראות חוזר המסגרת על היבטיו השונים, לרבות לעניין הכשרת הכוננים, ניהול הציוד ורכישת ביטוח מקצועי.
- למען הסר ספק יובהר כי אין בשיתוף הפעולה בין הארגונים, בהפעלת הכוננים, בכדי לגרוע מאחריות כל ארגון על האמור בסעיף זה.

6. שיטת העבודה :

- 6.1. כונני איחוד הצלה יופעלו במסגרת מנגנון מוקד הכוננים הלאומי המופעל ע"י מד"א (להלן "כוננים משולבים").
- 6.2. במקביל למוקד מד"א תהיה גם למוקד ארגון "איחוד הצלה" יכולת בקרה ושליטה על אופן הפעלת הכוננים המשולבים.
- 6.3. כוננים משולבים יישאו מכשיר טלפון נייד, בו תופעל אפליקציה של מד"א המותאמת לפעילות של "איחוד הצלה" (להלן: "אפליקציה מותאמת"). אפליקציה זו תאפשר בין היתר בקרה ושליטה במוקד מד"א ובמוקד איחוד הצלה לדיווחים המתקבלים מהכוננים ובכלל זה, דיווח על יציאה לאירוע והגעה אליו.
- 6.4. האחריות לפתח את האפליקציה המשולבת היא של מד"א. כל ארגון יבצע בנפרד התאמות נדרשות למערכות הקיימות בארגונו, על כל המשתמע מכך.
- 6.5. על הפיתוח וההתאמות הנדרשות להתבצע בהקדם האפשרי ולא יאוחר משישה חודשים ממועד פרסום חוזר זה.
- 6.6. הכוננים המשולבים ילבשו את מדי "איחוד הצלה" ויקבלו ציוד מ"איחוד הצלה".

- 6.7. האחריות על ההכשרה והפיקוח הרפואיים, תקינות הציוד, התאמתו ועמידתו בסטנדרטים המתחייבים הינה של איחוד הצלה כמפורט בחוזר המסגרת.
- 6.8. הפעילות הרפואית של כוננים במסגרת הפעלתם באירוע, ככוננים משולבים, תעשה בהתאם להנחיות המקצועיות והפרוטוקולים הרפואיים המאושרים על ידי משרד הבריאות ובהתאם להוראות חוזר המסגרת.
- 6.9. ניהול זירת האירוע יתבצע ע"י מד"א "כמנהל האירוע" והניהול הרפואי של האירוע יתבצע על פי המפורט בנוהל משרד הבריאות משנת 2015 בנושא: "נוהל עבודה של כוחות הצלה רפואיים המגיעים לאירוע חירום ברשות הרבים".

7. שיטת הפעלה במקרה של קריאה:

- 7.1. שמות כוננים משולבים, שיאותרו על ידי מוקד מד"א, יועברו ראשית למוקד איחוד הצלה ותכלול מידע ראשוני בלבד, באופן זהה למידע המועבר בשלב זה לכונני מד"א.
- 7.2. לאחר שמוקד איחוד הצלה יאתר וייצור קשר עם הכוננים המשולבים, על בסיס המידע שהועבר ממד"א ויקבל מהם אישור לכך שהם יכולים לצאת לקריאה (באפליקציית איחוד הצלה, בטלפון או בכל אמצעי אחר), יעביר על כך מידית אישור למוקד מד"א. מיד עם העברת האישור, יוזנקו אותם כוננים ע"י איחוד הצלה לכיוון אזור האירוע (ללא פרטים מלאים של המקרה).
- יובהר כי חל איסור להעברת מידע אודות פרטי מקרה שלא באמצעות המנגנון אשר נקבע ומנוהל על ידי המוקד כאמור בסעיף זה ובפרט חל איסור להעביר מידע זה בקבוצה ו/או בתפוצה ו/או בתשדורות קבוצתית כזו או אחרת.
- הערה: במידה ומוקד הצלה מזהה כונן משולב במיקום סמוך יותר או בעל כישורים מקצועיים יותר רלוונטיים לאירוע, אשר לא אותר ע"י מוקד מד"א, באפשרותו להציע למוקד מד"א להזניק את הכונן הנ"ל במקום או בנוסף לכונן שהוזנק. רק לאחר אישור מד"א יועברו פרטיו לצורך הזנקתו כמוסכם.
- 7.3. לאחר שהושלם תהליך איתור הכוננים בהתאם למפורט לעיל והתקבל אישור מאיחוד הצלה להזנקה, מוקד מד"א יקבל את אישור ותופץ לכוננים המשולבים הקריאה באפליקציה המותאמת (באותו האופן בו נשלח המידע הראשוני לכונני מד"א).

- 7.4. עם קבלת אישור ההזנקה ע"י הכונן המשולב (לחיצת "יוצא לאירוע" באפליקציה המותאמת, לחיצה אשר תתקבל במוקד מד"א ובמוקד איחוד הצלה), ישגר מוקד מד"א את פרטי המקרה המלאים לכוננים (בדומה לכונני מד"א). מוקד מד"א יעקוב אחר הכונן המשולב כנהוג עם כונני מד"א וכחלק ממנגנון הפיקוד והשליטה שלו.
- 7.5. עם ההגעה לאירוע – יאשר זאת הכונן באפליקציה המותאמת, אישור אשר יתקבל במקביל במוקד מד"א ובמוקד איחוד הצלה. הכונן ידווח על כל מידע הרלוונטי לניהול האירוע.

8. פיקוח ובקרה:

- 8.1. מגן דוד אדום יעביר למשרד הבריאות אחת לחודש דיווח שיכלול את:
- 1) היקף האירועים אליהם הוזנקו כוננים;
 - 2) שיוך ארגוני של הכוננים;
 - 3) נתונים נוספים הנוגעים לבקרה אודות אופן הפעלת הכוננים המשולבים כפי שידרש ע"י משרד הבריאות.
- 8.2. משרד הבריאות ימנה גורם שיהיה אמון על פיקוח ויישום חוזר זה. הגורם הממונה יפקח ויבצע מעקב על שיתוף הפעולה תוך מעקב קפדני על אופן הפעלת כוננים והזנקת צוותים על פי קריטריונים מקצועיים של זמן, מרחק והכשרה מקצועית, וכן בחינת כל מידע רלוונטי הנוגע לאופן הפעלת הכוננים המשולבים.
- 8.3. אחת לתקופה תתקיים ישיבת מעקב בראשות משרד הבריאות ובהשתתפות נציגי מד"א ואיחוד הצלה לצורך בחינת יישום הוראות חוזר זה.
- 8.4. משרד הבריאות יפקח אחר יישום החוזר בבקרות במוקד הכוננים של כל ארגון ובכל אמצעי הנוגע לבקרה אודות אופן הפעלת הכוננים המשולבים.

9. בירור תלונות והגנה על תביעות משותפות:

- 9.1. בכל מקרה של תביעה משפטית ו/או תלונה ו/או בירור ו/או פניה של רשות מוסמכת הנוגעת לאירוע בו התקיים שיתוף פעולה בין הארגונים, על שני הצדדים לשתף פעולה לצורך הגנה משותפת ומסירה באופן הדדי כל מידע או מסמך נדרש.
- 9.2. במקרים בהם הצדדים לא יגיעו להסכמות, הנושא יועבר למשרד הבריאות לבדיקתו והחלטתו.

10. שונות :

- 10.1. בכדי להבטיח כי מנגנון ההזנקה שפורט לעיל לא יפגע במהירות התגובה לאירוע, יובהר ויודגש כי למוקד מד"א יש את הסמכות להזניק כוננים נוספים, על פי העקרונות המקובלים בהזנקה כונני מד"א כמפורט בנוהל המסגרת בעיקר במצבים בהם יחול עיכוב באיתור כונני איחוד הצלה.
- 10.2. באחריות המוקדים של שני הארגונים לעשות ככל יכולתם למנוע כי לאירוע לא יגיעו כוננים נוספים שלא במסגרת התהליך שפורט לעיל.
- 10.3. איחוד הצלה יחדל מפרסום ציבורי ופומבי של המוקד שלו על מנת שכל פניות הציבור יגיעו למוקד הכוננים הלאומי (מד"א) במטרה ליעל את התהליך.
- קריאת חירום שתקבל במוקד איחוד הצלה, תועבר מיידית למוקד מד"א. במקביל להעברת הפרטים למוקד מד"א יאתר מוקד הצלה כוננים ויזניקם לאירוע. משלב זה הזנקה הכוננים לאירוע תבצע בהתאם להנחיות חוזר זה. דהיינו, מחובת איחוד הצלה לעדכן את מוקד מגן דוד אדום אודות כונני איחוד הצלה שהוזנקו ובהתאם יעדכן מוקד מד"א את מערכת השליטה במיקומם. מכאן ואילך ניהול הכוננים ותיעדופם יתבצע כמפורט בחוזר זה ועל פי שיקולים של זמן, מרחק וכשירות מקצועית.
- 10.4. בכדי למנוע פגיעה בחיי אדם, עד להטמעת האפליקציה, במקרים של דיווח על החייאה / מחוסר הכרה, מוקד מד"א יפנה באופן ייזום למוקד איחוד הצלה לצורך איתור והזנקה של עד 2 כוננים לצורך הגעה לאירוע. באחריות מוקד איחוד הצלה לוודא כי כוננים נוספים לא יוזנקו או יגיעו לאירוע.

11. תחולה ותחילה :

תוקפו של חוזר זה הוא מיום פרסומו ותחילתו כחודשיים לאחר השלמת פיתוח האפליקציה והטמעתה במערכות המידע והשליטה של הארגונים שתעשה לכל המאוחר כחצי שנה מיום פרסום חוזר זה.

בחודשיים אלו לאחר סיום פיתוח האפליקציה, יתבצע פיילוט לבחינת ביצוע ההפעלה המשותפת, בהתאם למתווה המפורט לעיל תוך בדיקת הבטיחות והיעילות של המתווה על ידי משרד הבריאות.

בכבוד רב,

משה בר סימן טוב